

Rešpektovanie života v médiách. Realita dneška a nádej pre budúcnosť¹

René Balák

Mediálna a verejná prezentácia problematiky rešpektovania ľudského života je zložitým a multidisciplinárnym problémom už viac ako jedno storočie pričom jej význam neustále narastá, najmä v kontexte exponenciálneho rozvoja komunikačných technológií. Možno konštatovať, že *status quo* problematiky je spojené nielen s dnešnými technologickými a personálnymi možnosťami ale najmä s potencionálnymi perspektívami využitia v budúcnosti. Etická rovina problematiky, imanentne spojená s aspektom zodpovednosti všetkých subjektov, angažujúcich sa v danej oblasti.

Pri povrchnejšom epistemologickom prístupe k problematike sa môže zdať, že fundamentálna a východisková otázka znie: aká bola a je, aká môže byť, aká má byť a aká bude prezentácia danej problematiky vo všetkých typoch komunikačných prostriedkov? Pri hľadaní odpovede možno reflektovať rôzne odborné i laické stanoviská a názory. Podstata problému však spočíva v etickej principiálnej dimenzii ako aj v antropologickej rovine rešpektovania ľudského života.

V reflexii problematiky je potrebné zohľadniť fakt, že prudký rozvoj technológií v oblasti (široko chápanej) medicíny a zdravotnej starostlivosti ako aj médií sa odohral v čase dominancie ideológie demokracie. V takomto spoločenskom systéme usporiadania vzťahov a štruktúr je nevyhnutnosťou aby ľudský subjekt bol slobodný vo vzťahu k mediálnej sfére, ktorá často deformuje logické myslenie človeka a objektívnu pravdu.

Demokratická ideológia a mediálna manipulácia ako výzva

Je nespochybniteľné, že médiá môžu zohrať pozitívnu úlohu pri prezentácii postoja rešpektovania ľudského života, pričom všetky subjekty² majú veľkú a vážnu zodpovednosť, aby to čo komunikujú, slúžilo kultúre života³. Realita dnes, ak ide o rešpekt voči ľudskému životu, je často rafinovanou propagáciou kultúry smrti. Namiesto skutočnej úlohy a poslania médií, ktorým je komunikácia objektívnej pravdy o problematike, sa možno stretnúť s takou interpretáciou skutočnosti, ktorú nemožno nazvať inak ako manipuláciou.

V tzv. najrozvinutejších štátoch príliš často nie je najdôležitejšou úlohou médií realizovať komunikáciu pravdy (o bezpodmienečnom rešpektovaní života) ale skôr sa zdá, že ich „novým“ a v skutočnosti hypokritickým poslaním je stabilizovanie ako aj zachovanie súčasného *status quo* v spoločnosti, ktoré nie je pozitívne naklonené voči ľudskému životu. Nezanedbateľnou skutočnosťou vstupujúcou do zložitých štruktúrnych vzťahov v postmodernej spoločnosti tretieho tisícročia, sú privátne, a často navonok ukryvané záujmy majiteľov médií, ktorými sú nepochybne finančný zisk a moc.

Bolo by nelogickým predpokladom si myslieť, že vlastníci mediálnych globálnych koncernov budú podporovať destabilizáciu systému, ktorý im garantuje prosperitu vyplývajúcu z manipulácie ľudského myslenia v problematike rešpektovania ľudského života. Účinnosť tejto mediálnej manipulácie s ľudským myslením je evidentná najmä vo vzťahu k ľudskému životu – čiže k samotnému človeku – pretože nezanedbateľná časť

¹ Táto štúdia vznikla v rámci grantu VEGA č. 1/3603/06

² Majitelia médií (tlač, audiovizuálnych médií – televíznych staníc, rádii, internetových portálov, filmových štúdií, distribučných sietí) ako aj zamestnanci rôzneho stupňa (producenti, režiséri, programoví riaditelia, moderátori, novinári).

³ Por. Ján Pavol II. *Evangelium vitae*. 98.

členov spoločnosti si už ani nedokáže logicky uvedomiť, že s ľudským životom nemožno nakladať takým spôsobom ako to dovoľuje a umožňuje legislatíva v mnohých krajinách. Z tohto dôvodu sa s veľkou pravdepodobnosťou v médiách nebude prezentovať idea, že demokratická ideológia a demokracia samotná nie je tým najlepším spôsobom ako usporiadať interpersonálne vzťahy v spoločnosti tretieho milénia.

Totíž demokratická spoločnosť *horrible dictu*, viac ako ktorékoľvek iné usporiadanie spoločnosti, umožňuje v mene slobody a demokratickej ideológie, pomocou demokratickej procedurálnej schémy ako aj právneho pozitivizmu takú manipuláciu s ľudským životom a také útoky na život obrovského rozsahu, že niekedy je veľmi zložité analyzovať, či sú dané (médiami nanucované) postoje k životu človeka skutočne etické a pravdivé.

V demokratickej spoločnosti však ide o práva každého človeka, čiže najmä o jeho právo na život (princíp spravodlivosti), ktoré je nespochybniteľné, neodňateľné a neobmedziteľné, pretože to vyplýva z podstaty ľudskej prirodzenosti. V médiách, v súvislosti s problematikou rešpektovania ľudského života, sa však neprezentuje otázka: prečo a načo je zásada tzv. demokratickej väčšiny? Členovia demokratickej spoločnosti, manipulovaní médiami, sú väčšinou presvedčení, že zásada tzv. demokratickej väčšiny spočíva v spoločnom konsenze či dohode o nejakom probléme v spoločnosti, ktorý je potrebné (i legislatívne) riešiť. Čiže „o všetkom sa možno dohodnúť, o všetkom možno vyjednávať: aj o prvom zo základných práv, akým je právo na život“⁴ čo je vo svojej podstate zvrátenosť. Nie teda už potrebné skúmať či daný konsenzus a dohoda väčšiny (legislatívnych zástupcov občanov) je v súlade s etickými princípmi, ktorých dodržiavanie je reálnym garantom autentického dobra pre ľudskú osobu, ktorým je v prvom rade rešpektovanie ľudského života.

Touto zásadou sa teda riadi spoločnosť, pričom táto zásada je mediálne absolutizovaná do takej miery, že nie je možné ju spochybňovať a to ani v mene hľadania objektívnej pravdy. Prirodzene s tým je spojené pravidlo, že daný konsenzus a dohoda sa môže dotýkať akéhokoľvek problému – teda i ľudského života či práva na život, pričom sa zabúda, že komparácia práva život s inými právami nie je možná⁵. Cielene sa médiami vytvára ilúzia, že ľudský život ako aj právo na život je imanentne závislé od konsenzu a dohody tzv. demokratickej väčšiny, čo znamená, že sa vytvára ešte obľudnejšia ilúzia, totiž že demokratický režim udeľuje toto právo na život človekovi legislatívnou formou. Je to však odpoveď na vyššie položenú otázku? Isteže nie.

Totíž zásada demokratickej väčšiny je tu na to, aby sa hľadal najlepší spôsob ako najlepšie slúžiť všetkým občanom bez výnimky, čiže ako najlepšie zabezpečiť autentické dobro ľudskej osoby a ako najlepšie garantovať právo každého človeka na život. V momente kedy sa prestane táto zásada v médiách a v spoločnosti takto chápať, demokracia pomocou svojej formálnej štruktúry (zásada väčšiny) začína realizovať

⁴ Por. Ján Pavol II. *Evangelium vitae* 20.

⁵ Akcentovanie primátu práva na život, ktoré je fundamentom všetkých ostatných práv, je nasmerované ku každému človeku, lebo to nie je otázka viery alebo nevery, či mediálnej senzácie, keďže ide o integrálny a komplexný pohľad na samotného človeka. Tento primát sa vzťahuje i ku konsenzu a dohode tzv. demokratickej väčšiny. Por. Ján Pavol II. *Arbitraria e ingiusta la manipolazione genetica* No. 2, 4, 6. (Alla 35° Assemblea Generale dell' Associazione Medica Mondiale Il medico e i diritti dell'uomo. Città del Vaticano – Roma 29.10.1983) In: Insegnamenti di Giovanni Paolo II. Taktiež. *L'alternativa alla cultura della vita è la negazione della vita stessa e di ogni altro diritto* dell'uomo. No.2. (Alla IX Conferenza del Pontificio Consiglio per la Pastorale della Salute e prima Plenaria della Accademia per la vita. Città del Vaticano – Roma 26.11.1994)

vlastnú samovraždu a rozklad. Totiž z etického zorného uhla reflexie fenomén vraždy nevinného ľudského života - to je útok vraha, ktorým je *horrible dictu* štát skrze legislatívu a médiá skrze manipuláciu verejnej mienky (*in sensu stricto* všetky štátne inštitúcie ako aj médiá, ktoré to propagujú formou propagandy, a teda nielen tí, ktorí osobne aktívne realizujú túto vraždu).

Ak teda ide v demokracii o práva človeka a o zásadu väčšiny, ako sa prezentuje často v médiách, tak je tu otázka: čo sú to práva človeka (základné ľudské práva) alebo čo je to právo na život? Ved' človeka možno rešpektovať ako človeka len vtedy, keď sa rešpektuje jeho fundamentálna hodnota, ktorou je jeho život, čiže jeho právo na život. Nie je možné legislatívne i mediálne vyjadriť „áno“ človekovi bez „áno“ jeho životu – jeho existencii, čiže ten demokratický a mediálny subjekt, ktorý nerešpektuje ľudský život nerešpektuje ani človeka⁶.

V tejto situácii prevažne nepriaznivého mediálneho postoja voči ľudskému životu možno reflektovať konkrétne spôsoby manipulácie s ľudským myslením, ktorou sa cielene kreuje želaná názorová klíma v demokratickej spoločnosti sponujúca slobodu ako absolutizovaný fundament⁷ pre negáciu ľudského života. Isteže v niektorých prípadoch táto manipulácia zo strany pracovníkov v mediálnej sfére nie je zámerná, keďže niektorí sú úprimne a hlboko presvedčení, že ich proklamovaný negatívny postoj k ľudskému životu (umožňujúci jeho arbitrárne ukončenie po splnení legislatívnych podmienok) je správny (hoci z objektívneho hľadiska je tento postoj mylný), pričom sa odvolávajú na slobodu názoru a prejavu alebo legislatívu.

Avšak ani právo na slobodu prejavu či absolutizovaný názorový pluralizmus nedáva nikomu automaticky právo vedome prezentovať lož ako objektívnu pravdu o ľudskom živote. Mediálna prezentácia lží či neúplných informácií o rešpektovaní ľudského života, úzko spojená s ich neustálym opakovaním je jednou z najúčinnjších metód manipulácie s ľudským myslením. Mediá sa takto stávajú aktívnou súčasťou kreácie kultúry smrti a rozhodujúcou mierou prispievajú k vytváraniu štruktúr zla. Svedomie recipientov podlieha sugestívnemu vplyvu médií a „veľmi vážnemu a smrteľnému nebezpečenstvu: spočívajúcemu v zotretí hraníc medzi dobrom a zlom vo veciach týkajúcich sa základného práva na život“⁸.

To súvisí s transmissiou falošných hodnôt, pri ktorej médiá v mene falošnej objektivity prinášajú i nepravdivé informácie⁹, ktoré automaticky kujú nový mediálny priestor na reakciu a na následnú sériovú produkciu pseudoinformácií, čím sa zabezpečí vyplnenie vysielacieho času, realizovanie finančného profitu, zabezpečenie tzv. témy dňa, ako aj kontinuálny záujem recipientov očakávajúcich želané riešenie. Mediálna manipulácia, vychádzajúca z doktrinálnej propagandy, ktorá definuje fundamentálne „hodnoty a potreby“, sugestívne vnucuje recipientom negatívne vzorce správania¹⁰ vo vzťahu k ľudskému životu (vyhovujúce držiteľom moci) aby sa recipienti pre ne v mene falzifikovanej slobody sami rozhodli a osvojili si ich. Pomocou mediálnej propagandy sa

⁶ Paradoxne na druhej strane štát (často i prostredníctvom propagandy v médiách) chráni materiálne poškodených (obete) a trestá tých, ktorí prestupujú právo v materiálnej sfére, lenže bez určitých konkrétnych materiálnych vecí možno žiť a existovať, ale bez života nie je možné žiť.

⁷ Por. Ján Pavol II. *Evangelium vitae* 19.

⁸ Por. Ján Pavol II. *Evangelium vitae* 24.

⁹ Por. *Communio et progressio* 9.

¹⁰ Benedikt XVI. Posolstvo k 42. svetovému dňu spoločenských komunikatívnych prostriedkov. *I mezzi di comunicazione sociale: al bivio tra protagonismo e servizio. Cercare la verità per dividerla.* (4.5.2008 Roma) 2.

recipienti čoraz častejšie „slobodne“ rozhodujú pre názory, postoje, skutky a veci, na ktoré by inak nikdy nedali súhlas, ak by poznali objektívnu pravdu o ľudskom živote.

Média nezriedka pri prezentácii problematiky rešpektovania života podporujú verejnú akceptáciu ideálnosti aktuálneho systému v spoločnosti, ktorý má v prevažnej miere negatívny alebo prinajmenšom ambivalentný vzťah k ľudskému životu. Mediálne koncerty, kontrolujúce hlavný ideový prúd v spoločnosti, takto participujú na príprave, obrane a ospravedlnení akcií záujmových elít, ktoré sú širokospektrálnym sprisaháním proti životu, pričom postoj bezpodmienečnej obrany ľudského života mediálne prezentujú ako antagonistický voči slobode a progresu¹¹.

Cielená mediálna diskreditácia (používaním hodnotiacich adjektív) reprezentantov ochrany života sa zintenzívňuje v čase, keď pomocou demokratickej procedurálnej etiky prebieha výber a voľby reprezentantov, zastupujúcich občanov spoločnosti v štátnych inštitúciách, čím sa vlastne rafinovane napomáha zvoleniu tých, ktorých postoj voči životu je prinajmenšom ambivalentný až negatívny.

S tým spojená i zámerná nerovnováha či neproporcionálnosť informovania recipientov, prostredníctvom regulácie subjektov, ktoré sa vyjadrujú k problému rešpektovania ľudského života alebo k problému jeho priamej eliminácie (terminácie, negácie). Je evidentné, že v mediálnej diskusii a v procese informovania recipientov o tejto bytostne dôležitej problematike by malo byť prítomné proporcionálne zastúpenie oboch hlavných názorových zoskupení. To znamená, že nemožno eliminovať z tohto procesu subjekty stojace mimo aktuálneho politického spektra (vládna koalícia a opozícia), pretože alternatívne či iné názorové postoje expertov môžu byť k objektívnej pravde bližšie (často i sú) ako postoje politických reprezentantov. Vytesnením nepolitických subjektov sa dosiahne efekt, že recipient ani neprenikne do podstaty problematiky úcty voči ľudskému životu a je nútený konzumovať dopredu zregulovanú a zinterpretovanú informáciu o probléme rešpektovania života. To je spôsobené i tým, že mediálna diskusia o úcte voči ľudskému životu sa často realizuje v dopredu vymedzených a zafinovaných hraniciach, pričom sa evidentne netoleruje prekročenie tohto rámca účastníkmi diskusie.

Spoločnosť reprezentovaná štátnou mocou zintenzívňuje nielen útoky voči ľudskému životu ale i voči tým členom spoločnosti, ktorí, vydávajúc svedectvo pravde prostredníctvom rešpektovania svojho pravdivého a istého svedomia, zápasia o ochranu ľudského života. Štát nielenže legislatívne umožňuje pozbavenie života nevinnej ľudskej osoby ale niekedy legislatívne chce sankcionovať tých, ktorí sa formou občianskeho protestu stavajú na odpor štátu¹². Skutočným zámerom takýchto legislatívnych opatrení je bezprecedentná penalizácia a neľudské sankcionovanie tých členov spoločnosti, ktorí svojou účasťou na verejných protestoch (často ignorovaných médiami) proti umelému ukončeniu ľudského života vyjadrujú slobodne nielen svoj osobný postoj, ale reprezentujú i páľčivú potrebu prebudenia a burcovania svedomia ostatných členov spoločnosti.

Kam však smeruje demokratická spoločnosť alebo štát, keď svojvoľne promulguje legislatívu, ktorá je namierená proti ľudskému životu čiže proti človekovi? V spoločnosti (štáte) kde je legislatíva v rozpore s prirodzeným právom a s objektívnou pravdou

¹¹ Ján Pavol II. *Evangelium vitae* 17.

¹² Od roku 1993 je vo Francúzsku platný zákon, ktorý postihuje tých, ktorí protestujú proti interrupciám na potratových klinikách.

o človeku (pravdivá antropologická koncepcia) sa mediálne iba vytvára ilúzia slobody lebo v skutočnosti sa jedná o skrytú tyranu a totalitu demokratickej parlamentnej väčšiny, ktorá je iba exteriérovou fasádou pred verejnosťou ukrytej ale reálnej minority, majúcej totálnu moc nielen nad médiami ale už i nad životom človeka. Takéto nárokovanie si práva nad životom inej osoby a jeho súčasné legislatívne uznanie je ekvivalentom zvráteného a hanebného ponímania ľudskej slobody ako absolútnej moci nad inými a proti iným¹³, a kontinuálne vedie ku civilizáčnej katastrofe. Mediálnou cestou sa celý tento proces podporuje, stabilizuje, zintenzívňuje a ospravedlňuje aby sa inicioval tichý súhlas väčšiny občanov a potlačil nesúhlas tých, ktorí sa angažujú v prospech ľudského života.

V procese manipulácie s ľudským myslením¹⁴ ohľadne problematiky ochrany ľudského života možno reflektovať viacero sugestívnych a hypokritických spôsobov používaných médiami s cieľom stabilizovať a zabezpečiť progres rozširujúcich sa útokov na ľudský život. Frekventovanou metódou mediálnej manipulácie je programová a priama ignorancia dopredu vyselektovaných informácií a ideí, čím sa účinne ovplyvňuje postoj členov spoločnosti voči životu ľudskej osoby.

V rámci analýzy možno reflektovať metódu vynechania či opomenutia konkrétnych detailov informácie (správy) alebo i jej celku, pričom ignorancia vybraných zainteresovaných osôb alebo systematická ignorancia komplexných ideových smerov propagujúcich rešpekt voči ľudskému životu, je frekventovaným mediálnym spôsobom ataku na človeka a jeho slobodné myslenie. Paradoxne sa tento proces manipulácie často realizuje v mene vznešených a humanistických ideálov (šírenie slobody a demokracie, pomoc chudobným krajinám...), štátnych záujmov alebo národnej bezpečnosti.

Skrze média sa dá realizovať radikálne ovplyvnenie procesu prijímania, analýzy, porozumenia a interpretácie prezentovaného problému rešpektovania ľudského života tak, že sa zainteresovaným osobám alebo samotnému problému prideli verbálna alebo obrazová etiketa pomocou ideologických hesiel a plnovýznamových fráz, čím recipientovi sugestívne preddefinuje pozitívny alebo negatívny význam skôr, akoby čokoľvek takto označený subjekt vykonal.

Týmto spôsobom sa realizuje určitá pozitívna alebo negatívna kategorizácia problému a zaangažovaných subjektov, pričom sa eliminuje osobná individuálna interpretácia recipientov, potencionálne odlišná od interpretácie autora. Takto sa z negatívnej a vo svojej podstate obľudnej skutočnosti (arbitrárne pozbavenie či ukončenie života) stáva realita, ktorej prípustnosť je založená na dopredu iniciovanom očakávaní niečoho normálneho a bežného, čo ani vlastne nemusí vzbudzovať väčšiu pozornosť, zamyslenie či kritickú analýzu recipientov. Čiže pridelená etiketa nezriedka definuje konkrétny subjekt bez toho, aby bolo nutné prezentovať ďalšie detaily, ktoré by, mohli viesť k racionálnej kritickej reflexii recipienta a tým k neželanému vytvoreniu vlastného názoru na problematiku rešpektovania ľudského života, odlišného od názoru autora mediálnej informácie.

V procese mediálneho informovania o problematike rešpektovania života alebo pri medializovanom riešení aktuálnych problémov dotýkajúcich ľudského často dochádza

¹³ Por. Ján Pavol II. *Evangelium vitae* 20.

¹⁴ Manipulovaný ľudský subjekt si nevedomuje útok na osobnú slobodu ak stimulatory manipulácie budú prijaté nevedome a súčasne tvoria falošné vedomie, sťažujú alebo znemožňujú identifikáciu mechanizmov manipulácie a preniknutie k pravde. Por. M. Vidal. *Manuale di etica teologica. 2/1: Morale della persona e bioetica teologica*. Assisi 1995 s. 228-232.

k javu, ktorý sa nazýva rámovanie - *framing*, pričom sa kladie väčší dôraz na formu podania informácie ako na rešpektovanie pravdy samotnej. Ide o ciele prispôbenie pravdy o ľudskom živote, ktoré sa považuje za vhodnejšie a z právneho hľadiska vhodnejšie ako falošné informácie samotné. O sugestívnych účinkoch špecifických foriem informovania rozhoduje zaradenie konkrétnych informácií o ľudskom živote v určitom poradí, alebo sprievodné audio a video efekty ako aj tón prezentácie, gestikulácia, mimika a intonácia hlasu moderátora, použitá terminológia (navodzujúca dopredu zamýšľaný efekt) pod. Finálnym výsledkom je kreácia virtuálnej reality¹⁵, ktorá sa vyznačuje axiologickou ľahostajnosťou vo rešpektovaní ľudského života, spôsobenou morálnym relativizmom, ktorého filozofickým fundamentom je nepochybne oslabenie citlivosti na Boha a následne na človeka¹⁶.

Nádej pre budúcnosť

Napriek tomu, aké je už niekoľko desaťročí *status quo* v mediálnej sfére ohľadne rešpektovania života, podstata panujúcej denobilitácie intelektuálneho života v médiách spočíva v tom, že postmoderný človek považuje hľadanie objektívnej pravdy o rešpektovaní ľudského života za prejav fundamentalizmu, pričom má väčší strach zo zdanlivého fundamentalizmu ako zo všetkých intelektuálnych deviácií, ktoré prinášajú niektoré etické a filozofické koncepcie, ktorých fundamentom je ateizmus.

Vyššie uvedené problémy o rešpektovaní ľudského života v médiách sa nedajú eliminovať bez rešpektu voči objektívnej pravde o človekovi, v jeho horizontálnej ale i vertikálnej dimenzii. Pravou a fundamentálnou príčinou je falošná antropologická koncepcia človeka (absolutizovaný ľudský subjekt), v ktorej je teoreticky zakorenená ideológia namierená proti životu človeka, pričom mediálna propaganda a manipulácia sa ňou inšpiruje.

Človek, ovplyvnený médiami, propagujúcimi relativizmus a skepticizmus, skúša hľadať slobodu mimo pravdy, čím prijíma subjektivistickú (individualistickú) koncepciu svedomia, ktorému sa priznáva prerogatív absolútnej inštancie etického úsudku¹⁷, ktorá kategoricky a neomylné rozhoduje o ľudskom živote. Opätovným zohľadnením vertikálnej dimenzie v antropologickej koncepcii človeka sa dosiahne komplexné nazeranie na autonómiu ľudského subjektu, ktorá je zakotvená v rešpekte voči *lex naturalis*, čiže v rešpekte voči Autorovi tohto zákona, objasňujúceho vzťah ľudskej slobody a zodpovednosti vo svedomí.

Je nevyhnutnosťou eliminovať metafyzickú a antropologickú krízu človeka spojenú s eróziou svedomia, ako aj odstrániť súčasnú dominanciu ekonomickej efektivity a opäť nahradiť dominanciou pravdivých hodnôt, odmietnuť mediálnu propagandu a sociálne inžinierstvo návratom k zodpovednému a kritickému rozlišovaniu pomocou kritéria pravda - lož a dobro - zlo. To je primárny predpoklad správneho úsudku svedomia ľudského subjektu ohľadne rešpektu voči životu v oblasti médií.

Integrálna formácia človeka k zodpovednej slobode skrze pravdu otvorí človekovi nový horizont poznania, že skutočným poslaním médií je komunikácia pravdy o ľudskom živote, ktorá umožní prekonať súčasnú ideologizáciu, komercializáciu a dominujúcu panekonomickú ideológiu. To je možné za predpokladu náležitého používania spoločenských komunikatívnych prostriedkov, ktoré sú k dispozícii ako aj zodpovedného

¹⁵ Benedikt XVI. Posolstvo k 42. svetovému dňu spoločenských komunikatívnych prostriedkov. *I mezzi di omunicazione sociale: al bivio tra protagonismo e servizio. Cercare la verità per dividerla.* (4.5.2008 Roma) 3.

¹⁶ Ján Pavol II. *Evangelium vitae* 21.

¹⁷ Ján Pavol II. *Veritatis splendor* 32.

konania záujemcov rozličného veku a vzdelania, pričom to od nich vyžaduje primeranú a osobitnú výchovu a pripravenosť¹⁸.

Subjekty angažujúce sa v médiách majú veľkú zodpovednosť, aby to, čo komunikujú, slúžilo kultúre života¹⁹, ktorú nie je možné kreovať bez pravdy o človeku v oboch fundamentálnych dimenziách (vertikálnej i horizontálnej). Antropologická otázka, je považovaná za kľúčovú výzvu tretieho tisícročia pre médiá, pričom i médiá sú jej prirodzenou súčasťou, lebo vo sfére spoločenskej komunikácie sú v hre základné rozmery človeka a pravda o ňom samom²⁰. Totiž ak pravda (o rešpektovaní ľudského života) nie je slobodná, tak sloboda (v médiách a v demokratickej spoločnosti) nie je pravdivá.

IN: FOLIA UNIVERSITATIS TYRNAVENSIS. Vol XV. OCHRANA ŽIVOTA IX.

Slúžiť životu: médiá o živote a pre život. TRNAVA 2008 ss. 70 - 75

¹⁸ *Inter mirifica* 16.

¹⁹ Ján Pavol II. *Evangelium vitae* 98.

²⁰ Benedikt XVI. Posolstvo k 42. svetovému dňu spoločenských komunikatívnych prostriedkov. *I mezzi di comunicazione sociale: al bivio tra protagonismo e servizio. Cercare la verità per dividerla.* (4.5.2008 Roma) 4.